Pertti Hettula
Hettula Oy
Sammontie 17
99100 KITTILÄ

LAUSUNTO

19.4.2021

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö, HE 40/2021 vp

Kirjallinen asiantuntijalausunto Hallituksen esityksestä Eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

- Hettula Oy kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja päästä kuultavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

- Kiinteistön haltijan järjestelmä jätekuljetus tulee säilyttää uudessa jätelaissa kaikkien jätejakeiden kuljetuksessa.

- Kuntien päätösvaltaa ei tule kaventaa jatkossakaan. Yksityiset jätekuljetusyhtiöt ovat tehneet vuosikymmeniä jätekuljetuspalveluita asiakkailleen, kehittäneet erilaisia toimivia keräys välineitä (monilokeroautoja) ja kuljetusjärjestelmiä. Yritykset ovat työllistäneet omien paikkakuntien väkeä. Yritykset ja työntekijät ovat maksaneet veronsa paikkakunnilleen.

- Kiinteistönhaltijan järjestelmässä jätekuljetuksessa keräyshinnat ovat asiakkaalle selkeitä, joustavia ja edullisempia kuin kunnan järjestämässä mallissa.
  Esim. Kittilässä toimii asumisessa syntyvässä jätekeräyksessä Lapin Jätehuolto Kuntayhtymä Lapeco sekä yritys- ja elinkeinopuolen jätekeräyksessä Hettula Oy.
  Polttokelpoisen jätteen hinnat sis. kuljetuksen ja käsittelyn

Hinnat/astia;	Lapeco	Hettula Oy
660 l	25,01 €	23,87 €
240 l	13,58€	13,02€

  Lapecon perimä perusmaksu em. hintojen lisäksi
  47 € vakituinen asuminen
  27 € vapaa ajan asuminen

- Lapecon perusmaksu on harhaanjohtava. Tuottajavastuulla olevat jätteiden keräys on Rinki Oy:llä ja jätemäärät ovat pienentyneet Lapecolla. Kuitenkaan tästä seurauksena perusmaksu ei ole pienentynyt, vaan on tehty lisäys jätemaksutaksaan. Asiakas saa tuoda 700 kg maksullista jätettä perusmaksua vastaan. Tällainen etukäteen peritty piilotulo, jolla saadaan nostettua jätekuljetushintoja asiakkaalle. Kittilässä on useampi tuhannen perusmaksua maksavaa taloutta, joilta peritään viranomaispäätöksellä ns. piilotuloa.

- Lapin Jätehuolto Kuntayhtymä Lapeco toimii sekä jätehuollon viranomaisena, että jätehuollon palveluntuottajana. Lapecon hallitus tekee omista jätehuoltopalveluistaan ja jätehuoltomääräyksistään viranomaispäätökset. Tällainen mahdollisuus tulee poistaa jätelaista.

- Lapin Jätehuolto Kuntayhtymä Lapeco on omilla päätöksillään toiminut yritysjätehuollossa matkailukiinteistöjen jätehuollon tuottajana. Lapeco on määrännyt jätehuoltomääräyksissään yritysmäisen matkailukiinteistön rajaksi 40 vuodepaikkaa, jollaista vaatimusta ei ole jätelaissa. Tällainen menettely ei tulisi sallia uudessa jätelaissa.

- Sako-ja umpikaivolietteiden kuljetus tulee säilyttää kiinteistön haltijan järjestämänä toimintana. Sillä on tärkeä merkitys Lapin Jätehuolto Kuntayhtymä Lapecon alueella yritysjätehuollon rinnalla, koska kuivajätteen kuljetus on alueella jo siirretty kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

- Jätteen uusiokäytön kannalta olisi erittäin tärkeää, että pakkausjätteille (lasi-, metalli-, kartonki ja muovi) säädetää paperinkeräyksen tapainen 100 % tuottajavastuu. Nyt esitetty 80 % tuottajavastuu ja toiminnan siirtäminen kunnallisille jätehuoltoyhtiöille on erittäin epäonnistunut ratkaisu yksityisten yritysten ja asukkaiden jätehuollon ja kierrätyksen kannalta.

- Jo toisena urakkajaksona peräkkäin on Lapin Jätehuolto Kuntayhtymä Lapecon jätekuljetuksia Kittilässä, Sodankylässä ja Inarissa hoitanut espanjalaisomisteinen Urbaser Oy. Lapecon alueella viimeistä edellisellä urakkajaksolla ainoastaan Kemijärvellä ja Sallassa urakka oli enää Napapiirin Kuljetuksen kautta paikallisilla toimijoilla ja kaikissa muissa seitsemässä kunnassa toimi espanjalaisomisteinen Urbaser Oy. Nyt 1.1.2021 alkaneella uusimmalla urakkajaksolla Kemijärvenkin urakka meni paikallisen urakoitsijan sijasta valtakunnalliselle Lassila-Tikanoja Oyj:lle. Muonion ja Enontekiön urakat sai 1.1.2021 lähtien Urbaser Oy:n sijasta valtakunnallinen Lassila-Tikanoja Oyj. Ainoastaan Savukosken ja Pelkosenniemen urakan sai paikallinen Kuljetus Raimo Karjalainen Oy ja Sallan urakan MHK Kuljetus Oy Rovaniemeltä.

- Jätelakiin esitetyillä suositusluontoisilla kilpailutuskirjauksilla ei ole vaikutusta julkisten kilpailutusten lopputulokseen. Vastaavia kirjauksia on jo nyt ollut voimassa olevassa hankintalaissa ja kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden kilpailutustavoitteissa. Esitetyillä markkinavuoropuheluilla ja alueen jakamisesta useammalle kuin yhdelle toimijalle ei ole mitään käytännön merkitystä.

- Tämä espanjalaisomisteinen Urbaser Oy on takonut vahvaa tappiota 32,2 miljoonan (2017) -40 miljoonan (2019) euron liikevaihdolla (2019 -600.000 euroa, 2018 -2,7 miljoonaa euroa ja 2017 -3,7 miljoonaa euroa) (Lähde: Finder). Sama tilanne oli tappioiden suhteen Urbaser Oy:n edeltäjällä norjalaisomisteisella Reno Norden Oy:llä. Reno Norden Oy meni n. viisi vuotta sitten konkurssiin ja sen Suomen toiminnot myytiin espanjalaiselle Urbaser Oy:lle. Tällaiset jatkuvat tappiot eivät ole normaalin terveen yritystoiminnan mukaista toimintaa.

- Kiinteistön haltijan järjestelmä jätekuljetus tulee säilyttää uudessa jätelaissa sekajätteiden, biojätteiden ja pakkausjätteiden (lasi, metalli, kartonki ja muovi) sekä sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa.

Kunnioittavasti

Hettula Oy

Pertti Hettula
toimitusjohtaja